

TRANSCULTURAL NURSING FOR PRACTICE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Pracovní listy – situační kazuistiky

Zadání: Čtete pozorně níže uvedené kazuistiky a pokuste se odpovědět na uvedené otázky. Použijte informace ze studijních materiálů.

✓ TÉMA: DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE

Žena, bezdětná vdova, 45 let, žijící s partnerem v rodinném domě, na vesnici v Jižních Čechách, 20 km od krajského města. Ve 22.00 se ženě náhle udělalo nevolno, začali silné kolikovitě bolesti v bedrech na pravé straně, doprovázené nauzeou. Po 30 minutách bolest neustává a stává se nesnesitelnou a objevuje se v moči krev. Žena, ani její partner nemají vůz a oba jsou ne-řidiči. Nejbližší příbuzné mají 50 km daleko.

✓ OTÁZKY:

1. Jakou zdravotnickou pomoc mohou shánět?
2. Na jaké telefonní číslo může tuto službu v ČR zavolat?
3. Jaká je časová dostupnost této služby v ČR?
4. Kolik za tuto službu pacientka zaplatí?"

✓ TÉMA: DOMÁCÍ PÉČE

84letý pacient- vdovec, diabetik, žijící sám v okresním městě v rodinném domě. Léčen v nemocnici pro pneumonii a dekompenzovaný diabetes mellitus. Pacient má na LDK chronický bércový vřed, vyžadující denní péči- převazy a ošetření rány. Pacient v nemocnici převeden z PAD na inzulín. Snaha o nácvik sebeobsluhy v aplikaci zatím neúspěšná pro špatný zrak pacienta. Celková sebeobsluha snižena, jinak je pacient kompenzovaný. Lékař zvažuje propuštění do domácího léčení, ale musí zajistit nějaké další návazné podpůrné služby, které by pacientovi pomohli se sebeobsluhou, především s nácvikem aplikace inzulínu a ošetřováním chronické rány na LDK.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

✓ OTÁZKY:

1. Jakou službu může lékař pacientovi předepsat?
2. Kdo tuto zdravotní péči poskytuje? Jakou musí mít kvalifikaci?
3. Jak je tato péče hrazena?
4. Jak často a v jakém rozsahu je tato péče poskytována?

✓ TÉMA: DENNÍ REŽIM V ÚSTAVNÍ PÉČI, PRÁVA A POVINNOSTI
PACIENTA

28letý pacient - muž, přijat na neurologické oddělení pro bolesti zad. Pacient byl přijat na standardní oddělení a má nařízený klid na lůžku. Pacient je ale silný kuřák a tak odchází opakovaně několikrát denně kouřit ven před budovu nebo chodí kouřit na koupelnu na oddělení. Často není k zastížení na pokoji pro podání infuzní terapie, kterou odmítá, jelikož jej upoutává na lůžko a nemůže odcházet kouřit. Opakovaně za pacientem dochází jeho přítelkyně s kamarády a na pokoji poslouchají hlasitou hudbu a přináší pacientovi alkoholické nápoje. Chodí spát často dlouho po půlnoci, ráno nespolupracuje a odmítá péči.

✓ OTÁZKY:

1. Napište jaké práva a povinnosti má hospitalizovaný pacient v nemocnici.
2. Jak a čím se pacient v kazuistice nepřizpůsobil dennímu režimu.
3. Může pacient odmítnout léčbu v nemocnici, jak se taková situace řeší?

✓ TÉMA: POROD A PÉČE O DÍTĚ V ČR

Mladá žena 32let, v 38. týdnu těhotenství. Čeká své první dítě a je zastánkyní alternativního způsobu života. Je vegetariánka. Chtěla by родit přirozeně, doma, v soukromí se svou doulou a přítelem, při relaxační hudbě. Záleží jí na klidném a nerušeném prostředí při porodu a v prvních dnech po porodu. Poslední dobu porodní plánuje strávit ve vaně a porodit dítě do vody. Ráda by pro dítě uchovala pupečnickovou krev.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

✓ OTÁZKY:

1. Je možné v ČR rodit v domácím prostředí?
2. Jaké možnosti alternativních způsobů porodu a jeho vedení nabízí ženám český zdravotní systém?
3. Jaké pokoje jsou k dispozici ženám rodičkám na porodnicích v ČR? Jak jsou hrazeny?
4. Jak je to s doprovodem rodičky (přítel/manžel/aj.) během porodu?
5. Jak je to s odběrem pupečnickové krve v ČR?

Mladá žena 30 let ve 40 týdnu těhotenství, přichází do nemocnice na porodnici k předporodnímu vyšetření. Vyžaduje od lékaře indukci porodu a provedení císařského řezu v epidurální anestezii. Důvodem je, že špatně snáší bolest. Je ochotna zaplatit jakoukoliv částku.

✓ OTÁZKY:

1. Jsou v ČR indukované porody na přání?
2. Lze si v ČR zvolit způsob porodu císařským řezem bez zdravotní indikace?
3. Je-li lékařsky císařský řez indikován, jak je hrazen?
4. Lze si v ČR objednat provedení epidurální anestezie k porodu bez zdravotní indikace?

✓ TÉMA: SMRT, EUTHANAZIE

54letá pacientka s nádorem slinivky břišní s infaustní prognózou, rezistentní k chemoterapii. Hospitalizována zatím na oddělení onkologie. Léčena pouze symptomatologicky - řešena bolest, výživa. Rodina má zájem být nemocné nablízku a v posledních chvílích se s ní rozloučit. Žena je vyčerpaná, prosí lékaře o ukončení života.

✓ OTÁZKY:

1. Je v ČR povolena asistovaná sebevražda nebo euthanasie?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. Jakou péči a kde může být pacientce navržena pro důstojné dožití v rodinném kruhu?

Pracovní listy – situační kazuistiky – klíč

✓ TÉMA: DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE

Žena, bezdětná vdova, 45 let, žijící s partnerem v rodinném domě, na vesnici v Jižních Čechách, 20 km od krajského města. Ve 22.00 se ženě náhle udělalo nevolno, začali silné kolikovitě bolesti v bedrech na pravé straně, doprovázené nauzeou. Po 30 minutách bolest neustává a stává se nesnesitelnou a objevuje se v moči krev. Žena, ani její partner nemají vůz a oba jsou ne-řidiči. Nejbližší příbuzné mají 50 km daleko.

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI

1. Jakou zdravotnickou pomoc mohou shánět?

Nemocná žena je obyvatelkou ČR a tedy ze zákona povinně pojištěna. Vzhledem ke vzdálenosti bydliště od krajského města a neschopnosti vlastního transportu by pacientka měla volat Rychlou záchrannou pomoc. Tato služba se kontaktuje telefonicky a je prováděna lékařem a záchranářem, nebo pouze záchranářem s ohledem na závažnost nahlášeného případu.

2. Na jaké telefonní číslo může tuto službu v ČR zavolat?

V ČR je národní číslo RZP 155 a lze i volat na mezinárodní linku RZP 112. Dispečink následně kontaktuje nejbližší spádovou službu RZP.

3. Jaká je časová dostupnost této služby v ČR?

Dojezd RZP od momentu oznámení by měl být 20 minut.

4. Kolik za tuto službu pacientka zaplatí?

Pokud je pacientka občankou ČR a řádně platí povinné pojištění (je třeba doložit kartičku zdravotní pojišťovny a identifikační průkaz občana ČR) je služba plně hrazena zdravotní pojišťovnou.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

✓ TÉMA: DOMÁCÍ PÉČE

84letý pacient - vdovec, diabetik, žijící sám v okresním městě v rodinném domě. Léčen v nemocnici pro pneumonii a dekompenzovaný diabetes mellitus. Pacient má na LDK chronický bércový vřed, vyžadující denní péči - převazy a ošetření rány. Pacient v nemocnici převeden z PAD na inzulín. Snaha o nácvik sebeobsluhy v aplikaci zatím neúspěšná pro špatný zrak pacienta. Celková sebeobsluha snižená, jinak je pacient kompenzovaný. Lékař zvažuje propuštění do domácího léčení, ale musí zajistit nějaké další návazné podpůrné služby, které by pacientovi pomohli se sebeobsluhou, především s nácvikem aplikace inzulinu a ošetřováním chronické rány na LDK.

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI:

1. Jakou službu může lékař pacientovi předepsat?

Lékař jako návaznou zdravotnickou službu může indikovat domácí péči.

2. Kdo tuto zdravotní péči poskytuje? Jakou musí mít kvalifikaci?

Lékařsky indikovanou Domácí Péči poskytují Agentury Domácí Péče. Je poskytována vysokoškolsky vzdělanými sestrami schopnými práce bez odborného dohledu.

3. Jak je tato péče hrazena?

Domácí péče indikovaná lékařem je pro občany ČR poskytována zdarma.

4. Jak často a v jakém rozsahu je tato péče poskytována?

Rozsah této péče může být až 3 návštěvy denně za 24/hodin.

✓ TÉMA: DENNÍ REŽIM V ÚSTAVNÍ PÉČI, PRÁVA A POVINNOSTI PACIENTA

28letý pacient - muž, přijat na neurologické oddělení pro bolesti zad. Pacient byl přijat na standardní oddělení a má nařízený klid na lůžku. Pacient je ale silný kuřák a

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

tak odchází opakovaně několikrát denně kouřit ven před budovu nebo chodí kouřit na koupelnu na oddělení. Často není k zastížení na pokoji pro podání infuzní terapie, kterou odmítá, jelikož jej upoutává na lůžko a nemůže odcházet kouřit. Opakovaně za pacientem dochází jeho přítelkyně s kamarády a na pokoji poslouchají hlasitou hudbu a přináší pacientovi alkoholické nápoje. Chodí spát často dlouho po půlnoci, ráno nespolupracuje a odmítá péči.

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI:

1. Napište jaké práva a povinnosti má hospitalizovaný pacient v nemocnici.

Práva pacientů

- *Právo na svobodné přijetí nebo odmítnutí poskytovaných zdravotních služeb*
- *Právo na poskytování zdravotních služeb odborné úrovně*
- *Právo na úctu, důstojné zacházení, ohleduplnost a respektování soukromí*
- *Právo na svobodnou volbu poskytovatele*
- *Právo na konzultační služby jiného poskytovatele*
- *Právo na informaci o vnitřním řádu zdravotnického zařízení, které mu zdravotní péči poskytuje*
- *Právo nezletilých pacientů na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce, popř. osoby určené zákonným zástupcem*
- *Právo svéprávně omezené osoby na nepřetržitou přítomnost opatrovníka*
- *Právo na přítomnost osoby blízké nebo osoby určené pacientem v souladu s vnitřním řádem zdravotnického zařízení*
- *Právo na informaci předem o ceně za poskytované zdravotní služby*
- *Právo na jména a příjmení zdravotnických pracovníků, které poskytují zdravotní péči, či se na ní podílejí*

TRANSCULTURAL NURSING FOR PRACTICE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- *Právo odmítnout přítomnost osob, které nejsou přímo na poskytované péči účastny*
- *Právo na ochranu osobních údajů a informací týkajících se zdravotního stavu*
- *Právo přijímat návštěvy ve zdravotnickém zařízení s ohledem na svůj zdravotní stav a v souladu s vnitřním řádem zařízení*
- *Právo na duchovní péči a podporu*
- *Právo pacientů se smyslovými a těžkými komunikačními problémy na poskytování služeb pro něj srozumitelným způsobem a odpovídajícími dorozumívacími prostředky*
- *Právo na informace o svém zdravotním stavu*
- *Právo zákonných zástupců na informace o nezletilém pacientovi*
- *Právo na určení blízkých osob, které smí být informovány o zdravotním stavu pacient a nahlížet do jeho zdravotní dokumentace*
- *Právo na pořízení výpisů a opisů ze zdravotní dokumentace*
- *Právo na odmítnutí výkonu, či zdravotní péče*

Povinnosti pacientů

- *Pacient je povinen dodržovat navržený léčebný postup, pokud s ním vyslovil souhlas*
- *Pacient je povinen dodržovat vnitřní řád daného zdravotnického zařízení*
- *Pacient je povinen uhradit poskytovateli cenu poskytnutých služeb nehrazených, nebo částečně hrazených z veřejného pojištění*
- *Pacient je povinen pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o svém zdravotním stavu, včetně infekčních onemocnění*

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- *Pacient nesmí v zdravotnickém zařízení požívat alkohol ani jiné návykové látky a při podezření s užívání je povinen se podrobit vyšetření*

2. Jak a čím se pacient v kazuistice nepřizpůsobil dennímu režimu.

*Pacient nedodržel léčebný režim indikovaný lékařem- nařízený klid na lůžku, nespolupráce při podání infuzní terapie – viz. povinnosti pacienta
Pacient užíval alkohol v době léčení/hospitalizace a kouří v areálu nemocnice – viz. povinnosti pacienta. Pacient svým bezohledným chováním narušuje vnitřní řád nemocnice - nedodržování nočního klidu, hluk.. .*

3. Může pacient odmítnout léčbu v nemocnici, jak se taková situace řeší?

Pacient v ČR má právo odmítnout terapeuticko-léčebné výkony, či celou léčbu(hospitalizaci). V takovém případě oznámí lékaři svůj postoj a podepíše tzv. negativní revers. Pacient je od lékaře poučen o rizicích a možných následcích takového rozhodnutí a za převzetí plné odpovědnosti.

✓ TÉMA: POROD A PÉČE O DÍTĚ V ČR

Mladá žena 32 let, v 38. týdnu těhotenství. Čeká své první dítě a je zastánkyní alternativního způsobu života. Je vegetariánka. Chtěla by родit přirozeně, doma, v soukromí se svou doulou a přítelem, při relaxační hudbě. Záleží jí na klidném a nerušeném prostředí při porodu a v prvních dnech po porodu. Poslední dobu porodní plánuje strávit ve vaně a porodit dítě do vody. Ráda by pro dítě uchovala pupečnickovou krev.

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI:

1. Je možné v ČR родit v domácím prostředí?

Domácí porody v ČR nejsou legální.

2. Jaké možnosti alternativních způsobů porodu a jeho vedení nabízí ženám český zdravotní systém?

TRANSCULTURAL NURSING FOR PRACTICE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ženy mají možnost výběru zdravotnického zařízení pro porod s ohledem na služby, které nabízí. Patří mezi ně i možnosti alternativních porodů jako jsou např. porody do vody, různé porodní polohy, přítomnost blízké osoby u porodu aj. Ženy mají rovněž možnost si před porodem vypracovat svůj porodní plán. Snahou vybraného ZZ je požadavky rodičky s ohledem na průběh porodu, zdravotní stav rodičky a miminka dodržet.

3. Jaké pokoje jsou k dispozici ženám rodičkám na porodnicích v ČR? Jak jsou hrazeny?

V českých porodnicích je dnes běžný tzv. roaming-in systém. Tedy že miminko po porodu je uloženo s maminkou na pokoji. Většina českých porodnic nabízí i nadstandardní ubytování pro rodičky. Jsou to zpravidla individuální pokoje pro maminku s miminkem a pro možnost ubytování i osoby blízké. Takový nadstandard je zpravidla poskytován s ohledem na dostupnost za příplatek.

4. Jak je to s doprovodem rodičky (přítel/manžel/aj.) během porodu?

K porodu si může žena vzít blízkou osobu, obvykle to bývá manžel, sestra, kamarádka, ale někdy také dula (ne-zdravotnice, jejímž úkolem je pomoci ženě uspokojovat potřeby v průběhu porodu).

5. Jak je to s odběrem pupečnickové krve v ČR?

Žena se může rozhodnout jestli pupečnickovou krev daruje a nebo si pupečnickovou krev uskladní pro vlastní potřeby. O tomto je třeba informovat personál zařízení ještě před porodem, ne všechna zařízení jsou schopna odběr provést. Uskladnění je možné na dobu 20 let, tuto dobu lze ale prodloužit. Cena odběru a uložení pupečnickové krve se pohybuje okolo 40 000 Kč (1 600 €).

Mladá žena 30 let ve 40 týdnu těhotenství, přichází do nemocnice na porodnici k předporodnímu vyšetření. Vyžaduje od lékaře indukci porodu a provedení císařského řezu v epidurální anestezii. Důvodem je, že špatně snáší bolest. Je ochotna zaplatit jakoukoliv částku.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI:

1. Jsou v ČR indukované porody na přání?

V ČR k indukci porodu musí být zdravotní indikace. Legálně nelze porod indikovat pouze na přání rodičky. Indukci vždy posuzuje a indikuje lékař.

2. Lze si v ČR zvolit způsob porodu císařským řezem bez zdravotní indikace?

Ne, v ČR legálně není možné provést císařský řez na přání rodičky, nejedná se tedy o možnost volby. Císařský řez může být indikován pouze ze zdravotních důvodů.

3. Je-li lékařsky císařský řez indikován, jak je hrazen?

Indikovaný císařský řez je pro plátce zdravotního pojištění plně hrazen pojišťovnou.

4. Lze si v ČR objednat provedení epidurální anestezie k porodu bez zdravotní indikace?

Ano, o epidurální anestezii lze požádat. Pokud není provedena ze zdravotní indikace, bývá daným zdravotnickým zařízením zpoplatněna. Pokud k provedení epidurální anestezie jsou zdravotní důvody je hrazena ze zdravotního pojištění.

✓ TÉMA: SMRT, EUTHANAZIE

54letá pacientka s nádorem slinivky břišní s infaustní prognózou, rezistentní k chemoterapii. Hospitalizována zatím na oddělení onkologie. Léčena pouze symptomatologicky - řešena bolest, výživa. Rodina má zájem být nemocné nablízku a v posledních chvílích se s ní rozloučit. Žena je vyčerpaná, prosí lékaře o ukončení života.

✓ OTÁZKY A ODPOVĚDI:

1. Je v ČR povolena asistovaná sebevražda nebo euthanasie?

Ne, v ČR není asistovaná sebevražda ani euthanasie legální.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. Jakou péči a kde může být pacientce navržena pro důstojné dožití v rodinném kruhu?

Pro pacienty s infaustní prognózou existují v ČR hospicové služby. Tyto služby nabízí přímo. Hospice - zařízení poskytující paliativní péči s možností ubytování klienta a rodiny, nebo osob blízkých. Dále existuje i tzv. mobilní hospicová služba, jež je poskytována formou návštěvní služby v případě že pacient dožívá v domácím prostředí. V obou případech se jedná o péči paliativní - udržující kvalitu života klienta, uspokojování jeho potřeb a umožňující důstojné a klidné dožití. Hospicová péče je indikovaná lékařem a v ČR hrazená zdravotní pojišťovnou.